ANUL XIII. — Nr. 3432

—10 Bani exemplarul (30) bani un nr. vechiŭ

SAMBATA, 25 FEBRUARIE (9 MARTIE) 1889

ROMANIA LIBERA

APARE IN TOATE ZILELE

ABONAMENTELE:

In CAPITALĂ: Pentru 1 an 30 lei; 6 luni 15 lei; 3 luni 8 lei.
„ DISTRICTE . . . 36 „ „ „ 18 „ „ „ 10 „
„ STRĂINĂTATE: . . . 48 „ „ „ 24 „ „ „ 12 „

Articolii nepublicaţi nu se înapoiază

PENTRU ABONAMENTE, ANUNCIURĬ şi RECLAME a se adresa:

In ROMÂNIA: La administraţiune, Pasagiul Român. Nr. 3 bis. Bucureştĭ; şi la corespondenţiĭ ziarului din judeţe.
„ HAMBURG: La *Adolf Steiner*, Gänsemarkt, 58. Biuroul central de anunciurĭ pentru Germania.
Pentru FRANCIA, ANGLIA, AUSTRO-UNGARIA şi ITALIA: Se va adresa la Agence Havas. Paris.

ANUNCIURILE:

Linia mică pe pagina IV-a . . . . . 30 bani
Reclame pe pagina II-a 5 lei. — Reclame pe pagina III-a 2 lei
— Scrisorile nefrancate se refusă. —

Pentru inserţiĭ şi reclame, redacţiunea nu este responsabilă.

SCIRI TELEGRAFICE

DIN ZIARELE STREINE

Viena, 5 Martie.

Se asigură că ştirea despre intrarea prinţului de Batemberg în armata austro-ungară e lipsită de or-ce temeiŭ.

Berlin, 5 Martie.

Kreuzzeitung anunţă din Roma, că stagnând negocierile ruso-vaticane, Papa a observat, că el consideră un rĕsboiŭ de inevitabil. In curând templul lui Ianus nu va mai sta închis şi el nu vrea ca la porţile templului deschis să sacrifice pe Polonia.

Haaga, 5 Martie.

Profesorul Rosenstein şi medicii regelui constată că starea Maj. Sale, deşi forţele scad puţin şi nu e un pericol iminent, cu toate astea insuflă temerĭ. Se arată simtome uşoare de intocsicarea sângelui.

Basel, 5 Martie.

Trimiterea colonelului Borel ca comisar elveţian la Tessin s'a făcut în urma ştirei, că Monte Cenere a fost ocupat de 400 oameni armaţi, ce ameninţaŭ să aprească trenul. Fiind temerĭ de turburărĭ, guvernul din Tessin a chemat o companie de trupe regulate. Pe la Luganos şi în Breganzona pe Monte Cenere sunt bande armate de ultramontanĭ. Municipalitatea din Luganos a oferit un corp de pompierĭ pentru o eventuală apărare.

Paris, 5 Martie.

Bugetul ordinar al armatei pentru 1890 arată un spor de 7,240,000 franci, iar cel extraordinar un spor de 42 milioane, menite pentru transformarea puştelor şi pentru lucrărĭ de fortificare. Bugetul total este de 738,830,000 franci.

Paris, 5 Martie.

Presa din Luxemburg se face, sub toată reserva, ecoul unui sgomot ce circulă în marele ducat. Prinţul Bismark ar avea de gând să se scape de cestiunea spinoasă a Alsaciei şi Lorenei şi iată soluţiunea ce ar fi găsit'o. Indată ce va fi mort regele Olandei şi tronul marelui ducat de Luxemburg va reveni la ducele de Nassau, cancelarul va propune să se împreune într'un regat Alsacia şi Lorena şi să facă a se numi ducele de Nassau rege al Alsaciei şi Lorenei şi mare duce de Luxemburg. Cele două ţĕrĭ ar avea o administraţie separată şi n'ar avea de comun decât pe acelaş suveran. E de prisos a spune că Germania ar păstra intacte drepturile ce le are astăzi asupra Alsaciei şi Lorenei, ce ar continua a face parte din imperiu, dar care n'ar mai fi «provincie a imperiului» saŭ Reichsland.

Londra, 5 Martie.

Din New-York se anunţă, că acum, pe când generalul Harrisson ia în posesiune puterea în mod oficial, se deschide pentru America o Eră nouă.

Democraţiĭ, goniţi din toate posiţiunile lor, vor ceda locul republicanilor carĭ se prepară a cuceri ţara, ca Danae, subt o ploae de aur. Statul New-York a tot puternic în cei patru anĭ din urmă, va relua o posiţiune d'abea egală cu a celorlalte state.

Vechea corupţiune republicană, zice corespondentul foiĭ engleze, îşi va recăştiga supremaţia.

Paris, 5 Martie.

In August a. c. ziarul *Journal des Debats* va serba jubileul existenţeĭ sale de osută de anĭ. Direcţiunea ziarului prepară o publicaţiune festivă, făcând istoricul gazeteĭ. Această operă va fi scrisă de cei mai marĭ publicişti francezĭ. Academia franceză va fi representată prin ducele d'Aumale, Victor Cherbuliez, Alexandre Dumas, O. Greard, Ernest Legouvé, Iohn Lomoinne, Ernest Renan, Leon Say, Iules Simun, Henri Taine şi Melchior de Vaguë, toţi colaboratori.

Saint-Louis, 5 Martie.

Vaporul *Condé* s'a pierdut pe stâncele de la Arguin.

Echipajul a putut fi scăpat.

Bucureştĭ, 24 Februarie 1889

Am relevat ierĭ, din *Democraţia*, câteva fraze din care s'a putut vedea cum ştie acest organ să respecte pe adversarĭ, pe cititorĭ şi pe sine însuşĭ. Acele mostre de stil, acele forme revoltătoare sub care ceĭ dela organul colectivist îşĭ îmbracă gândirile lor de scandal, nu apar numaĭ din când în când în organele foştilor noştri stăpînĭ; — dimpotrivă, atât *Democraţia*, cât şi sora sa maĭ în vîrstă *Voinţa Naţională*, s'afundă zilnic, şi din ce în ce maĭ mult, în noroiul expresiunilor ordinare, sunt furate necontenit de căldura cugetărilor nesănătoase.

Este aci un caz curios, o boală care trebuie să ne îngrijească. Nu e vorba de acele două, orĭ treĭ individualităţĭ izolate, pătimaşe de nervĭ, orĭ obişnuite, în decursul educaţiuneĭ lor sumare, să nu ia seama la ce spun, să n'aibă măsură la ce fac; — aceasta ar fi lucru uşor şi de puţină însemnătate, — ar fi de ajuns să li se ia condeiul din mână de către ceĭ care plătesc, şi iată presa noastră vindecată de această rană ce infectează atmosfera, iat'o curată de această pată ce o mînjeşte într'un mod atât de ruşinos: mercenariĭ sunt mercenarĭ, — încetează plata, li se potoleşte şi furia de luptă.

Din nefericire, însă, cazul e maĭ complicat, boala e maĭ întinsă şi vindecarea apare destul de anevoioasă, daca vom lăsa toată grija numaĭ pe seama bunuluĭ simţ şi al bunuluĭ gust public, şi nu ne vom hotărî, noĭ ăştia care roşim orĭ de câte orĭ nişte *confraţi (?)* nenorociţĭ se expun, poate fără voia, daca nu chiar fără ştirea lor, la înjosita meserie d'a compromite, d'a face de rîs una din cele maĭ marĭ cuceriri ale spiritului omenesc,—libertatea d'a gândi ş'a exprima acele gândirĭ,—daca nu ne vom hotărî să protestăm cât maĭ des împotriva unor asemenea scandaluri de stil şi de cugetare, desvelite prin ziarele colectiviste, scandaluri ce ajung, pe zi ce merge, maĭ îndrăsneţe, maĭ neruşinate, maĭ întristătoare pentru orce om întreg la minte şi cu sufletul ferit de ghiara ureĭ ş'a invidieĭ bestiale.

Nu poate fi vorba, în adevĕr, de douĭ, saŭ treĭ indivizĭ; ci un întreg partid, — ca să'l maĭ numim astfel! — are partea sa de rĕspundere, în scandalul ne maĭ pomenit ce se rĕsfaţă, fără scrupul, despuiat şi în stare de putrejune, de-a lungul ziarelor colectiviste.

Este de prisos să maĭ aducem exemple. De la început, de când colectivitatea a fost prăvălită de la putere în noroiul propriilor sale greşelĭ şi păcate, toată suflarea partiduluĭ n'a maĭ stat un minut la gânduri, să vază încotro s'apuce, ce e drept să zică, ce e bine să facă; — nu, ci d'odată, cu o furie oarbă, c'o pornire ce nu are nimic omenesc în ea, toţĭ, de la mic până la mare, prin graiŭ saŭ prin scris, 'şĭ-aŭ năclăit mâinile în noroiul în care eraŭ afundaţĭ, şi aŭ început să asvîrle în toţĭ şi în toate dimprejurul lor. Şi furia lor a mers crescênd, şi pornirea lor n'a maĭ cunoscut marginĭ, pe măsură ce aŭ dovedit că cu tot-dinadinsul şi pentru multă vreme s'a închis era procopselilor şi a jafurilor de tot felul.

E destul numaĭ să întrebăm pe şefiĭ acestor oamenĭ, — căcĭ orice soiŭ de fiinţe aŭ şeliĭ,— îĭ întrebăm: cele scrise şi necontenit repetate prin ziarele lor, sunt citite de dînşiĭ, aprobate şi date ca bune de imprimat? Când *Democraţia* scrie: «Legea ciocoilor pentru vînzarea în loturĭ a moşielor statuluĭ este o lege *hoţească*, care *înşeală* cu titlul şi *fură* cu articolele de sub titlu»—când maĭ departe acelaşĭ organ adaogă: «Urmaşiĭ fanarioţilor, stupidele rămăşiţe boereştĭ şi avocaţiĭ parveniţĭ, meschinĭ şi şarlatanĭ din camera actuală, nu puteaŭ face alt-fel» — întrebăm de-a dreptul pe d-niĭ Ion Brătianu, Dim. Sturza, Eug. Stătescu, prinţul Bibescu,—şi ne oprim aci,—aprobă asemenea fraze, iaŭ rĕspunderea unor asemenea gândirĭ, simt în acelaşĭ mod, cum gândesc, simt şi scriŭ salariaţiĭ domniilor lor? Daca da, s'o spună, să scrie şi să subscrie asemenea articole epileptice şi vom vedea atuncĭ ce e de zis, ce e de făcut. Până atuncĭ însă maĭ întrebăm încă pe d. Ion Brătianu: subscrie d-sa fraza *Democraţieĭ*: «Proectul cioclilor *va fi causa uneĭ rĕscoale generale ?*»

Am dori un rĕspuns.

SERVICIUL TELEGRAFIC

'AL ROMANIEI LIBERE,

— 7 Martie —

Belgrad, 7 Martie.

D. Tauşanovicĭ a fost însărcinat să formeze cabinetul ca preşedinte, şi ca om de încredere al Scupcineĭ.

Regele Milan, pentru a respecta noua ordine de lucrurĭ a visitat în uniformă de gală pe ceĭ treĭ regenţĭ.

In timpul abdicărĭĭ, regele a declarat că se simte slăbit de osteneală. Recunoaşte că a obţinut succese, dar de asemenea că a comis greşeli. El ia respunderea greşelelor, dar naţiunea se va folosi de succesele eĭ. E posibil că să fi supărat pe maĭ mulţĭ din adversariĭ sĕĭ, după cum a fost şi el supărat. Ceĭ d'ântâiŭ să'l ierte, după cum dênsul iartă pe ceĭ din urmă.

Regenţiĭ declară pretutindeni că sunt d'asupra cestiunilor de partide, ceea-ce face o escelentă impresie.

Viena, 7 Martie.

Fremdenblatt zice că Austria respectează autonomia tutulor statelor balcanice şi toate decisiunile ce emană de la puterile lor legale. Atitudinea d-luĭ Risticiĭ va fi de sigur dictată de acest punt de vedere că amiciţia Austrieĭ şi Serbieĭ e folositoare amândorora.

Presse vede într'o iritaţiune nervoasă escesivă motivul abdicărĭĭ regeluĭ Milan. Ea adaugă că, Serbia are trebuinţă de stabilitate şi pentru aceasta, sprijinul şi amiciţia încercată a puterilor carĭ formează liga păciĭ 'ĭ sunt trebuincioase.

Noua Presă Liberă nu se îndoeşte de politica amicală a regenţeĭ, ea vede oareşi care garanţie în încrederea ce se arată la Berlin, dar se teme pentru viitor de insinuările streine şi de influenţa ce va putea să câştige din noŭ regina. Aceste două puncte, 'ĭ apăr ca elemente de nesiguranţă din punctul de vedere al situaţiuniĭ Europeĭ.

Roma, 7 Martie.

Se asigură, în cercurile politice, că cabinetul e constituit cu d. D. Crispi, Zanardelli, Micelli, Bertole şi Brin. Noui miniştri ar fi dd. Giolitti la Tesaur, d. Seismildoda la finanţe, d. Cremone, senator, la lucrărĭ publice, d. Lacava la poşte şi telegrafe, d. Caceelli la instrucţiune publică.

Cabinetul va presta jurământ, Sâmbătă.

Londra, 6 Martie.

Ziarele englezeştĭ sunt destul de pesimiste asupra abdicăreĭ regeluĭ Milan. Ele prevĕd că influenţa rusească a predominat în Serbia dar speră totuşĭ că intenţiunile Ţaruluĭ sunt pacinice.

(Havas).

A se vedea ultime ştirĭ pe pag. III-a

Sentimentele de comandă subsistă cât ţine şi nevoia care le-a dictat; la cea de'ntâĭ ocazie însă îşĭ daŭ arama pe faţă.

Se ştie escesiva adoraţie a colectiviştilor pentru Rege.... când sunt eĭ la putere; se cunoaşte tămâierea grosolană când aŭ ceva de aşteptat.

Vedeţi 'ĭ însă în starea lor firească!

Ne-am ridicat cu tărie nu în contra insulteĭ aduse Regeluĭ, pe care nu'l pot atinge injuriĭ plătite atât de fie-care rând; ne-am ridicat contra provocaţiunilor de atac la siguranţa Statuluĭ.

Gândiţĭ că turiferariĭ colectiviştĭ, din trecut, saŭ asociat cu protestările noastre?

I-aţĭ cunoaşte prea puţin.

Eĭ aŭ găsit maĭ convenabil să ne injurieze, bazaţi pe interpretaţiĭ false, spunĕndu-ne: „terminaţĭ astfel printr'o neghiobie şi o ilegalitate o campanie de infamiĭ şi de crime.“

Am putea să ne întrebăm dacă nu cumva din eroare apostrofa aceasta nu se adresează unor foste căpeteniĭ colectiviste, carĭ aŭ compromis numele de liberal.

Dacă cumva sunt la adresa noastră nu putem decât să plângem pe oamenĭ politicĭ căzuţĭ la 22 Martie, carĭ nicĭ până azĭ n'aŭ ajuns să se desbare de asemenĭ colaboratorĭ.

Cestiuni privitoare la scoli

Ministrul instrucţiuneĭ publice şi cultelor din Ungaria, d. August Trefort, conform prescripţiunilor legeĭ, a presentat parlamentuluĭ, către finele anuluĭ trecut, raportul sĕŭ asupra stăreĭ instrucţiuneĭ publice. Această dare de seamă întinsă şi amănunţită care umple doně volume groase, se uneşte cu expunerile analoage ale anilor precedenţĭ şi conţine tabloul general al progreselor realisate în toate stabilimentele şcolare în timpul de acum şi în particular în cursul celor douĭ din urmă anĭ. Restabilirea constituţiuneĭ ungureştĭ în 1867, pe baza dualismuluĭ, a redat ţĕreĭ independenţa sa vis-a-vis de Austria. De atuncĭ naţiunea ungurească trecênd peste numeroase dificultăţĭ, a făcut tot pentru a se asocia demn opereĭ civilisatoare a ţĕrilor cultivate din est. Silinţele Statuluĭ şi ale societăţeĭ aveaŭ egal drept scop progresul economic şi progresul intelectual. Resultatele obţinute în domeniul economieĭ publice, cu toate crisele suferite şi acelea care sunt încă ameninţătoare, saŭ ridicat anul trecut, în mod strălucit la expositiunea din Budapesta, pentru francezĭĭ, amicĭ de toate cuceririle nobile, aŭ avut o atenţiune simpatică şi foarte măgulitoare. Desvoltarea intelectuală a ţĕreĭ reese în dreapta sa măsură a faptelor culese şi publicate în anuarul ministeruluĭ instrucţiuneĭ publice.

In Ungaria, la început, învĕţământul nu permitea decât treĭ grade, ca şi Universitatea din Franţa: Invĕţământul primar, adică şcoalele populare; învĕţământul secondar dat în licee şi colege, cu preponderanţă studiele literare (umanitare). Şi în şcoalele zise reale carĭ aveaŭ maĭ mult loc pentru studiile ştiinţifice; şi în fine învĕţământul superior representat, de o parte prin cele doĕ Universităţĭ (cu diviziune germană), de altă parte, prin şcoalele de drept şi şcoalele de teologie rĕspândite în diverse provinciĭ ale ţĕreĭ. Afară de aceste instituţiuni s'a maĭ format altele, carĭ ţin locul între gradele sus indicate. Ast-fel o veche şcoală technică s'a desvoltat cu scopul de a deveni în fine o şcoală de înalte studiĭ technice care se numeşte astăzĭ *Universitatea politechnică*. S'a fundat şcolĭ de agricultură; şcolĭ industriale, primare şi secundare: o şcoală normală de desemn care serveşte în acelaşĭ timp de şcoală preparatoare profesorilor de desemn; o şcoală specială de arte aplicată la industriĭ şi un muzĕŭ technologic organizat în scopul învĕţământului technic. Afară de aceste stabilimente se află în Ungaria şcoale superioare numite academiĭ pentru agricultură, pentru ape şi pădurĭ şi o şcoală de mine.

In timpiĭ din urmă s'aŭ creat scoale pentru artele cele maĭ diverse. Se află o nouĕ scoală de pictură, un curs de pictură pentru fete; conservatoare de musică şi de arta dramatică. Un nou gen de scoale a luat naştere prin fondaţiunea de şcoale populare cu un nivel maĭ ridicat şi de şcoale primare superioare, zise şi *“scoale burgese* saŭ *orăşeneşti*, (civile), pentru băeţi şi pentru fete. Numeroase şcoale de fete de la pensionate şi la monastirĭ sunt datorite generosităţeĭ fundatorilor particularĭ. Scoale preparatoare speciale, cea maĭ mare parte îngrijite de pensionate, daŭ institutorĭ şi institutoare şcoalelor populare.

Invĕţământul primar este oglindit în ţifrele ce luăm din raportul oficial, dar maĭ cu seamă în împrejurarea următoare:

Acum 18 anĭ abia ce aduceaŭ prin convingere comunele care n'aveaŭ şcoale să fundeze câte una; în zilele noastre comunele care maĭ sunt încă în acest cas se presintă ele singure, pun cererea lor într'un mod obligator; şi chiar comunele carĭ posed şcoale în cantitate îndestulătoare, îşĭ încordează puterile spre a le îmbunătăţi şi dacă ele nu pot a ajunge prin propriele, lor mijloace să îndreptează către stat, pentru a'ĭ cere ajutoare.

Dar să lăsăm să vorbească ţifrele.

Ungaria avea după recensământul din 1880.

13,749,603 de locuitorĭ, dintre care 2,292,603 de la 6—15 anĭ, fie 16, 17 la 100 supuşĭ la frecunetarea şcoaleĭ.

Printre aceia se găsea în total 1,662,703 copiĭ de 1—12 anĭ, (fie 12 la 100 din populaţiunea totală), obligaţĭ de a frecuenta şcoala în toate zilele.

Aceia cari urmaŭ cursurile şcoalelor de repetiţiune 13—15 anĭ eraŭ în numĕr de 629,349 adică 4,50 la 100 din suma întreagă a locuitorilor ţĕreĭ.

Din aceştĭ 1,661,703 copiĭ de 6—12 anĭ constrânşĭ la frecuentaţiunea zilnică să numĕră 1,428,039 (fie 85, 88 la 100 din copiĭ de etate şcolară) care se conformară legeĭ. 408,420 copiĭ de 13—15 anĭ urmaseră cursurile şcoalelor de repetiţiune, fie o proporţiune de 64, 60 la 100 de copiĭ împuşĭ să urmeze şcoala.

Ungaria numĕră 12,692 comune care posedaŭ în tot 16,305 şcoale. In aceste şcolĭ se distribuea instrucţiunea copiilor cărora noĭ le indicăm numĕrul.

Legea asupra instrucţiuneĭ populare deosibeşte 4 speciĭ de şcoale primare: Scoalele statuluĭ, şcoalele comunale, şcoalele confesionale şi şcoalele întreţinute de particularĭ.

Scoalele statuluĭ se ridicaŭ la numĕr de 611.

Comunele aveaŭ 1,856.

Comunităţile religioase posedaŭ 13,639.

Şcoalele particularilor atingeaŭ numĕrul de 199.

Este de observat că înainte ca legea asupra instrucţiuneĭ poporane să fie fost în vigoare nu era nicĭ o şcoală a statuluĭ şi aproape de loc şcoale comunale.

Şcoalele primare sus indicate se divid încă în şcoale elementare, în numĕr de 16,082; în şcoale primare superioare în numĕr de 79; şi în şsoale burgese care ajung la cifra de 144.

In toate aceste şcoale învĕţământul era exercitat de 23,457 persoane, dintre care 20,194 institusorĭ şi 2,663 institutoare.

Printre aceia era: 19,720 a căror limbă maternelă era limba ungară; 2,535 care ştiaŭ a preda limba ungară cu toate că aceea nu era limba lor maternă; şi 1,202 care nu ştiaŭ de loc ungureşte.

www.dacoromanica.ro

Intreţinerea a 16,305 şcoale ajunge în suma de 13,419,968 florinĭ; şi această cheltuială cădea în sarcina pentru cea maĭ mare parte, comunelor şi comunităţilor religigioase; ajutorul Statuluĭ nu era decât 1,000,000 florinĭ.

Pentru a forma învĕţătorĭ de şcoală, se află în Ungaria 70 de stabilimente dintre care 54 care daŭ institutorĭ; celalte 16 daŭ instrucţiunea preparatoare institutoarelor.

Scoalele de institutorĭ aveaŭ 2,629 elevĭ; acele de institutoare 1,044.

24 din aceste stabilimente aparţin statuluĭ; şi 46 sunt întreţinute de comunităţile religioase. Cele 70 de şcoale normale ocupă 647 profesorĭ; ele costă suma de 871,552 florinĭ pe an.

Afară de aceste stabilimente de instrucţiune primară saŭ profesorală se află în Ungaria încă 409 "micĭ şcolĭ", pentru copiĭ în jos de 5 anĭ: se numesc şcolĭpăzitoare de copiĭ. 593 (profesorĭ) conducătorĭ de copiĭ sunt ocupaţĭ în aceste şcoale ale căror cheltuelĭ de întreţinere se urcă la 316,566 florinĭ. Pentru cea maĭ mare parte este societatea care ajută cu banĭ pe aceste şcoale. Dar se întâmplă asemenea că ele aŭ recurs la ajutorul statuluĭ. In şcoalele preparatoare de conducătorĭ de copiĭ 17 profesorĭ învaţă 122 elevĭ. Cheltuielĭ de întreţinere: 34,268 florinĭ pe an. De la 1875 institutoriĭ şi conducătoriĭ de copiĭ aŭ casa lor generală de pensiunĭ care dispune în acest moment de un capital de 5,098,245 florinĭ.

M.

CRONICA ZILEI

D. dr. C. Botez, în basa concursuluĭ depus în anul 1883, s'a numit în postul de medic secundar la secţia chirurgicală din spitalul central al epitropieĭ spitalelor caseĭ S-tuluĭ Spiridon din Iaşĭ.

Ateneul român e autorizat să primească legatul de leĭ 15.000, lăsat prin testamentul decedateĭ Helena Otetelişanu din 15 Februarie 1888.

Este numit în funcţiunea de căpitan de port clasa II căpitanul în reserva flotileĭ, State Alexandru, la vacanţa de comisar maritim la portul Sulina.

D. G. G. Misihănescu, licenţiat al facultăţeĭ juridice din Iaşĭ, actual ajutor la ocolu Berhometele, este numit judecător al ocoluluĭ Herţa, în locul d-luĭ C. Stavrat.

S'a aprobat preţul rĕscumpĕrăreĭ viilor posedate de 28 de locuitorĭ aĭ moşieĭ Ciocăneşti, din judeţul Muscel, vîndută de veciĭ d-neĭ Elena C. Racoviţă.

Consiliul ministrilor a aprobat rectificarea configuraţiuneĭ terenuluĭ cedat fabriceĭ de cărămidă de la Satul-Noŭ, proprietate a societăţeĭ de construcţiunĭ şi lucrărĭ publice, cesiune prevĕzută în jurnalul consiliuluĭ Nr. 14 din 13 Februarie 1888.

Se acordă aceleiaşĭ fabricĭ, pe lângă avantagiele deja acordate prin jurnalul citat, dreptul de a 'şĭ stabili o linie ferată pe proprietatea Statuluĭ Grozăvesci S-tu Ion care să pue în comunicaţie fabrica cu cheiul Dîmboviţeĭ.

Lucrărea d-luĭ V. Gr. Borgovanu, profesor la şcoala normală de institutorĭ, intitulată *„Indreptar teoretic şi practic pentru învĕţămîntul intuitiv"*, este aprobată de ministeriu ca text conducĕtor şi de consultat.

Lucrarea d-luĭ Gr. Cristescu, învĕţătorul şcoaleĭ din comuna Dobrovĕţ, judeţul Vasluiŭ, intitulată *„Metod de învĕţămînt geografic al comunelor"*, este aprobată ca text didactic pentru usul claselor primare.

CORPURILE LEGIUITOARE

(SESIUNE ORDINARA)

Camera

Şedinţa de la 23 Februarie 1889

D-niĭ Ştefăneanu, Ulise Boldescu, Stanian şi Nichiforescu, fac diferite comunicărĭ.

Se amână pe mâine interpelarea d-luĭ D. Adamescu, relativă la doctorul Asaky.

Camera intră în ordinea zileĭ, care coprinde articolul III-lea al legeĭ vînzăreĭ bunurilor statuluĭ,

D. **N. Ionescu** îşĭ desvoltă un amendament prin care se şterge obligaţia pentru noiĭ împroprietăriţĭ de a se muta pe noul pămênt ce cumpĕră.

D. **Al. Lahovari** zice că dacă nu s'ar obliga noiĭ împroprietăriţĭ de a se muta pe pămênturĭ atunci s'ar împroprietări toţĭ notariĭ şi cârciumariĭ de pe la sate şi orăşele, fără ca să se facă o ameliorare mare a stăreĭ ţĕranilor.

Oratorul zice că proiectul guvernuluĭ e destul de complect în această privinţă şi roagă Camera să respingă amendamentul d-luĭ N. Ionescu.

D. Preşedinte întreabă dacă sunt 5 deputaţĭ cari susţin amendamentul d-luĭ N. Ionescu şi se constată că nu sunt decât doĭ.

D. **I. Nădejdc** susţine un amendament prin care cere să se dea 400 leĭ tutulor ţĕranilor, nu numaĭ acelora care se mută pe o altă moşiă.

Sunt 5 deputaţĭ cari 'l susţin.

D. **Valerian Ursianu** cere să se suprime aliniatul din urmă. rămânând ca guvernul să vie în urmă cu o lege care să regulèze avansul.

Amendamentul d-luĭ C. Popovicĭ cade nefiind 5 deputaţĭ care să'l susţie.

D. **M. Caracostea** susţine unul prin care se specifică să se facă ţĕranuluĭ case de către Stat, carĭ case să fie în valoare până la 400 francĭ Maĭ cere apoĭ 200 de leĭ, daţĭ de creditul agricol, pentru alte trebuinţe ale săteanuluĭ.

D-sa însă îl retrage, fiind la fel cu al prinţuluĭ Bibescu.

Cu acesta s'a terminat amendamentele la articolul III.

Comisia delegaţilor trece în secţiĭ spre a le cerceta.

Se suspendă sedinţa pentru 10 minute.

D. **D. Popescu**, raportor, la redeschiderea şedinţeĭ comunică resultatul deliberărilor comisieĭ delegaţilor, care respinge toate amendamentele, în numĕr de 10, cari s'aŭ propus la articolul IV-lea.

Se începe discuţia generală asupra articoluluĭ.

D. **I. Iancovescu**, vorbeşte susţinând articolul aşa cum 'l-a amendat comitetul delegaţilor.

Oratorul nu e pentru avansurĭ căcĭ aceste avansurĭ ar fi în folosul pentru un moment al claseĭ ţĕraneştĭ, dar ar apăsa greŭ asupra contribuabililor, şi într'o ţară ca a noastră săracă, o astfel de apăsare asupra budgetuluĭ ar fi ceva fatal.

Oratorul numeşte această intervenţiune a statuluĭ: socialism de stat, sistem care într'o ţară săracă ca a noastră nu'şĭ poate avea locul.

D. **I. M. K. Epureanu** de şi nu este în principiu pentru intervenţiunea statuluĭ, dar ne aflăm într'un aşa impas, în cât nu se poate face împroprietărirea fără dare de avans.

Oratorul arată gravitatea chestiuneĭ de faţă, şi sfârşeşte invitând Camera să respingă modificarea adusă de comitetul delegaţilor, primind proectul aşa cum era proectul guvernuluĭ.

Se cere 'nchiderea discuţiuneĭ.

D. **G. Cozadini** vorbeşte contra, zicênd că proectul e aşa de important în cât să merite maĭ multă discuţiune. Oratorul exprimă temerea ca nu cumva Camera să nu fie îndestul luminată şi să n'acorde avansul, căcĭ aceăsta ar fi ceva fatal. Probă sunt comunele însurăţeilor noĭ împroprietăriţĭ, căror nu li s'aŭ dat avansurĭ (aplause).

Pusă la vot discuţia se închide.

Se procede la votarea diferitelor amendamente.

Cel propus de d. Panu şi alţiĭ, se respinge prin ridicare de mâinĭ; asemenea şi cel propus de d. Epureanu.

Amendamentul desvoltat de principele Bibescu, iscălit de 36 deputaţĭ, se respinge cu 80 bile negre, contra 34 albe. Asemenea se respinge amendamentul d-luĭ D. Brătianu cu 87 bile negre contra 29 albe.

Un altul propus de d. Pleşoianu se respinge cu 66 bile negre contra 40 albe.

Celelalte carĭ maĭ sunt, se resping prin ridicare de mâinĭ.

Se pune la vot amendamentul comisieĭ delegaţilor.

Dupe propunerea d-luĭ I. Lahovari se pune la vot aliniatul I al articoluluĭ, cu o modificare a delegaţilor, încuviinţată şi de guvern, care fixează la 3 anĭ termenul mutăreĭ pe locurile noĭ ale noilor împroprietăriţĭ.

Acest aliniat se primeşte prin ridicare de mânĭ. Restul articoluluĭ comitetuluĭ delegaţilor, adică suprimarea celor 3 aliniate relative la avansurĭ, se pune la vot cu bile.

Rezultatul votuluĭ: votanţĭ, 111; maj. abs. 56; bile albe, pentru 35; bile negre, contra 76.

Aşa dar modificarea proectuluĭ guvernuluĭ propusă de comitetul delegaţilor, s'a respins.

Se pune la vot articolul 3 în total, aşa cum l'a propus guvernul, cu singura modificare adusă la aliniatul I, în privinţa termenuluĭ de 3 anĭ.

Votanţĭ, 92. Bile albe, pentru 67. Bile negre, contra 25.

Aşa dar articolul 3 s'a votat.

Se ridică şedinţa la ora 6 fără un sfert.

DIVERSE

Atentat contra unuĭ împărţitor de scrisorĭ. — Din Viena se aduc următoarele amănunte asupra unuĭ atentat, comis de doĭ tinerĭ contra curieruluĭ poştal I. Paul Hager:

In Schönlaterngasse Nr. 11 o femee maĭ în vĕrstă Korzak, are o locuinţă, compusă din 3 Camere. O cameră era de închiriat. La 14 c. veni un tânĕr ca de 22 anĭ, care zicea că se numeşte Meixner şi luă cu chirie odaea. După prânz pretinsu Meixner aduse 10 florinĭ, zicând că restu de 4 fl. îl va da maĭ târziŭ. De aci încolo el pleca dimineaţa şi venea acasă târziŭ seara. La 18 c. dimineaţa, Meixner se duse în Camera d-neĭ Korzac şi întrebă pe la ce oră vin împărţitoriĭ de scrisorĭ. Femeia rĕspunse că între ora 11 şi 1; tênăru zise că trebue să stea acasă, căcĭ aşteaptă să 'ĭ sosească banĭ. După cât-va timp el veni din noŭ la femee şi o rugă să se ducă la Döbling să 'ĭ aducă un costum de bal, promiţându'ĭ o recompensă. D-na Korzak însă refuză a face acest serviciŭ neobicinuit. Tînĕrul se duse în camera sa.

Pe la 9 ore sună ciue-va clopoţelu. D-na Korzac deschise uşa şi în acel moment apăru şi Meixner în coridor. Venise împărţitorul întrebênd de Meixner. Acesta zise: "Eŭ sunt; ah, acum mi-aŭ venit banĭ!„ el intră; împărţitoru Hager dete recepisa luĭ Meixner să o subscrie, iar scrisoarea cu banĭ o ţinea în mână. Tînărul subscrise recepisa şi în momentul când Hager îĭ întindea scrisoarea, pretinsu Meixner îĭ aruncă în ochĭ o mână de ardeĭ. Insă Hager închise ochiĭ la timp şi se apărase cu mâna, dar în acel moment fu apucat de gât şi atacat încă de un tânĕr care ieşise dintr'un dulap. Se încinse o luptă între Hager şi ceĭ douĭ atentatorĭ, i se smulse geanta din mână şi scrisorile căzură pe jos. Hager se apăra din resputerĭ şi strigă: "Ajutor! hoţi! Săriţĭ că mĕ omoară!„ Agresorĭĭ speriaţĭ o luară la fugă, urmaţĭ de Hager, care tot striga. Ieşise din camera sa şi d-na Korzac. Hager cu oamenĭĭ din curte şi cu alţĭ curăţitorĭ de zăpadă puseră mâna pe hoţĭ. El se întoarse iute în odae şi se convinse că nu'ĭ lipsea nicĭ o scrisoare.

S'a constatat că adevĕratul nume al luĭ Meixner este Leopold Rosnowski, iar complicele se cheamă Ianowski. Eĭ aŭ fabricat acea scrisoare către pretinsul Meixner spre a atrage în cursă pe împărţitorul Hager. Se ştie, că în Austria împărţitoriĭ distribuesc prin oraş scrisorile cu banĭ.

—*—

Profesorul Dr. Victor Babeş. — Ziarul *Pester Lloyd* de la 22 c. scrie: De mult timp şi maĭ de multe orĭ s'a discutat şi comentat în diverse modurĭ afacerea acestuĭ escelent erudit ungar, care s'a preparat în şcoala luĭ Scheuthauer şi s'a perfecţionat în a luĭ Pasteur. Cum staŭ lucrurile în genere cetitoriĭ noştri ştiu din relaţiile, ce le am dat asupra chemărĭ luĭ Babeş la Bucureşti şi despre demisiunea sa de la catedra din Budapesta. Acum după ce prin faza din urmă afacerea pare a fi ajuns la o soluţiune definitivă, primim de la o persoană, care cunoaşte de aproape pe d. dr. Babeş, o expunere amănunţită asupra genezeĭ şi a întreguluĭ curs al afaceri, din care estragem următoarele fapte. Când, după recomandaţia luĭ Pasteur la 1887, profesorul Babeş fu chemat de guvernul român ca să organizeze institutul bactereologic din Bucureşti, el s'a adresat maĭântâiŭ la ministru instrucţiuni publice Trefort întrebându-l, daca acesta considera a fi corect şi la locul sĕŭ, ca Babeş să fie următor aceleĭ chemărĭ şi în cas afirmativ, daca miristrul ar fi dispus să 'ĭ acorde un concediu maĭ îndelungat. Respunzênd luĭ Babeş, ministrul Trefort şi-a exprimat satisfacţie că un guvern strein a ales pe un învĕţat ungar pentru realizarea uneĭ concepţiunĭ aşa de însemnate; el sfătui pe Babeş să primească invitarea şi spre acest scop îĭ acordă un concediu de treĭ anĭ, ce trebuia să se renoiască din an în an; ba ce e maĭ mult: ministru a promis luĭ Babeş, că după terminarea misiuni din Bucureşti, va avea în patrie un post de profesor ordinar.

Se ştie că până acum Babeş a fost profesor extraordinrr. Dar îndată ce va fi posibilă înfiinţarea unuĭ institut maĭ mare bactereologic ungar, Babeş va fi însărcinat cu organizarea luĭ. Maĭ având în vedere, că invitarea onorifică a trebuit să fie prea măgulitoare pentru învĕţatul profesor, recunoscut în mod strălucit şi de streinătate prin recomandaţia luĭ Pasteur; apoĭ că situaţia sa materială n'a fost de loc briliantă aicĭ în patrie (Ungaria), de aceea nu se poate numi nicĭ nepatriotic, nicĭ un ce nerecunoscător, că Babeş a primit invitarea de la Bucureştĭ. Babeş a declarat luĭ Trefort, eă după terminarea misiuneĭ sale din Bucureştĭ, se va întoarce în patrie, spre a'şĭ consacra forţele şi serviciele ţĕrĭĭ sale: rădăcinele trecutuluĭ sĕŭ le are în patria ungară, de care'l leagă şi raporturile cele maĭ intime de familie. Nu meritĕ nicĭ imputarea de nerecunoştinţă faţă cu patria, căcĭ ce a primit vreodată de la patrie, a resplătit prin serviciele sale de până acum. In fine corespondentul constată, că concediul dat de Trefort nu expirase, când Babeş şi-a dat demisiunea, silit fiind de opinia publică din Ungaria, indusă în eroare.

MINELE NOASTRE DE CARBUNI*)

Circumstanţele m'aŭ decis ca să vin iarăşĭ provisoriŭ pe timp de o lună la Bahna, după 5 anĭ în anul 1887 luna Maiŭ, să mĕ strecor prin pericolele explosieĭ**) care s'a produs 5 zile după sosirea mea la această mină, şi să fiŭ însărcinat cu dărâmarea Bahneĭ şi a căiĭ ferate de la Bahna până la Iloviţa, lucrărĭ carĭ să pot numi în tot felul, numaĭ plăcute nu. In loc de o lună însă am fost ţinut pe loc, cu toate demisiunile date în maĭ multe rândurĭ, până la finele luneĭ Decembre 1888, când drept recompensă pentru desagramentele de tot felul ce le-am întâmpinat cu această lucrare ingrată, am fost pus şi în disponibilitate, din causa suprimăreĭ postuluĭ.

c) Lignite neogene (congeriane).

Lignitul congerian este un combustibil maĭ prost, şi posedă abia pe jumătate forţa cărbunilor de piatră adică este necesar d'a înrebuinţa cel puţin douĕ tone de lignit pentru a produce tot atâta forţă ca dintr'o tonă de cărbunĭ de piatră. Dificultatea care se opune acestor lignite în ţară la noĭ este că toate maşinele existente sunt construite pentru cărbunĭ de piatră, pe când lignitul are trebuinţă de un focar maĭ spaţios, şi focul lignitelor fiind maĭ moale, trebue ca suprafaţa efectivă a cazanelor maşinelor să fiă maĭ mare, pentru a putea produce

(* A se vedea *Rom. Liberă* 3431.

**) Explosia aceasta a isbucnit în noaptea de la 25 spre 26 Maiŭ 1887 st. n. la orele 2½. Cantitatea de dinamită ce s'a aprins era de vre-o 12 kgr. la vre-o 12 metri depărtare de unde dormeam. Trăsnetul acesteĭ explosiĭ a cutremurat pământul până la distanţă de vre-o 4 kilometre. Trezindu-mĕ de teribila detonaţiune şi sguduitură mĕ vĕzuĭ trântit din pat jos la pământ. Imediat m'am îmbrăcat şi m'sm transportat la faţa loculuĭ. Punctul explosieĭ era o cancelarie care a fost situată lângă gura puţuluĭ de estracţie. Orĭ-şi-cine poate să-şĭ închipuiască aspectul belfloreĭ. al maşineĭ de estracţie, al pompeĭ şi al întreguluĭ stabiliment. Funcţiunea maşineĭ şi a pompeĭ era imposibila. Jos în puţ la 95 m. adâncime, eraŭ doĭ lucrătorĭ. M'am introdŭs în puţ. pe scărĭ, printre frânturile de lemnărĭĭ şi zidărĭĭ, care acopereaŭ gura puţuluĭ, printr'un fum gros de dinamită, după ce ordonasem să mi se aducă fringhiĭ etc. necesare lucrărilor pentru salvarea lucrătorilor. Unul din eĭ era greŭ vulnerat. Periculul creştea în tot momentul, fiind-că pompa nu maĭ fucţiona, şi apele se concentraŭ din toate galeriile a diferitelor horizonturĭ spre fundul puţuluĭ, unde eraŭ nefericiţĭ în pericol d'a fi înecaţĭ. Până se făcu ziua, scoaserăm viŭ şi pe cel vulnerat. Această explosie a fost cu dinadinsul făcută de unĭĭ funcţionarĭ carĭ îĭ aflasem la acest serviciŭ, şi era această afacere conduse de femeea unuĭ funcţionar conform constatărilor făcute de parchetul din T.-Severin.

FOIŢA *«ROMANIEI LIBERE»*
—24 Februarie 1889— 4

DIN IMPERIUL OCHILOR*)

(Urmare şi fine)

11. *Anatomia plastică* ne spune, că *bulbul însuşĭ* nu influenţează în mod aşa considerabil expresiunea ochilor, şi influenţa ce o face, se datoreşte mărimii şi luciriĭ corneeĭ, mărimiĭ pupileĭ şi sediuluĭ sĕŭ maĭ proeminent saŭ maĭ retras. Vine apoĭ *raportul dintre ambi ochĭ*, carĭ sunt uriţĭ când sunt prea aproape saŭ prea departe unul de altul, saŭ prea cufundaţĭ în cap, saŭ prea eşiţĭ cum sunt la miopĭ ochiĭ boldinoşĭ. In al treilea loc şi în mod eclatant se influenţează expresiunea ochilor prin *mişcările sale*. In mobilitatea înfurişată a ochilor vedem un interes, o curiositate, fricĭ, sfială, saŭ conştiinţă necurată.

Ochiul nemişcat, nepăsător, denotă un spirit somnoros şi greŭ cugetător. Privirea cochetă este neîntreruptă, dar neobservată de lume; iar privirea cu capul ridicat, dirijată de sus în jos este a oamenilor con-

descenţĭ (demiţătorĭ). Persoanele ce'şĭ pleacă ochiĭ şi genele, rumenind la faţă sunt ruşinoase şi nevinovate. In cea maĭ mare depărtare de noĭ, în cer, căutăm sublimul, de aceea când ridicăm ochiĭ către cer, dăm axelor bulbuluĭ o direcţie paraleţă, astfel căutătura e divinizată, fie, când mulţumim ceruluĭ pentru fericirea în care ne aflăm, fie, când în vr'o durere îl implorăm a ne-o alina. Un efect maĭ mare putem produce cu ochiĭ şi când arătăm o mare parte din albul lor, ceeace eroiĭ şceneĭ fac adeseorĭ.

Frumuseţea clasică a ochilor zace în forma graţioasă ovală a *deschizăturei* lor, pe când ochiĭ lungĭ, oblic-tăeţĭ sunt urîţĭ, ceĭ puţin deschişĭ pânditorĭ.

Ochiĭ marĭ, deschişĭ fac o imprssiune iritată, patetică, care se maĭ măreşte prin ridicarea sprincenelor. Contragerea astor din urmă dă o înfăţişare speriată, iar sprincenele contrase şi ochiĭ deschişĭ exprimă mânie, afect şi opunere; de se ridică şi în sus sprincenele şi nasul, resultă un efect ce întrece puterea omuluĭ, cum se vede pe grupa Laocoon.

Genele sunt frumoase când sunt lungĭ şi negre, saŭ cum zice Bolintineanu "de abanos.„ Arta deghizăriĭ nicĭ astora nu le dă pace, şi mare mi-a fost susprinderea când la o damă bolnavă de ochĭ am dat de o văpsea neagră pe gene, care nu puţin a contribuit la iritarea ochilor. Asemenea şi *pleopele* — numite de popor, de Bolintineanu etc. tot gene, pars pro toto—sunt frumoase când sunt lungĭ, ceeace stă în raport cu bulbul ochiuluĭ. Când sunt prea lungĭ, împedecă vederea şi sunt neestetice, şi am avut şi eŭ ocaziune să taiŭ din această cauză o părticea din "lunga genelor maramă„ precum se exprimă Eminescu.

Factor esenţial în expresiunea ochilor sunt sprincele, şi aceasta trebue s'o ştie şi poetul popular când zice:

Ochiĭ şi sprincenele,
Fac toate pricinele,

saŭ când ne înfăţişează într'un mod şi maĭ delicat următoarea scrisoare picantă:

Lângă cortu-i unul dintre fiĭ falniculuĭ Domn
Stă zimbind de-o amintire, pe genunchĭ scriind [o carte,
S'o trimiţă drageĭ sale de la Argeş maĭ departe:

"De din vale de Rovine,
"Grăim, Doamnă, către Tine,
"Nu din gură, ci din carte,
"Că ne eştĭ aşa departe.
"Te-am ruga, mări, ruga
"Să-mĭ trimiţĭ prin cineva
"Ce-ĭ maĭ mândru 'n valea Ta:
"Codrul cu poenele
"Ochiĭ cu sprincenele;
"Că şi eŭ trimite-voi
"Ce-ĭ maĭ mândru pe la noĭ:
"Oastea mea cu flamurile,
"Codrul şi cu ramurile,
"Coiful nalt cu penele,
"Ochiĭ cu sprincenele.
"Şi să ştiĭ că's sănătos.
"Că mulţămind luĭ Christos,
"Te sărut, Doamnă, frumos„.

(*Eminescu*, Satira III).

Sprincenele sunt frumoase, cum se zise şi maĭ sus, când sunt subţirĭ şi arcate. Anatomul vienez Hyrtl le ţine de frumoase şi pe cele în forma de S, şi ne spune cum Chinezii îşĭ rad sprincenele ca să remână ca firul de subţirĭ, alţiĭ le lungesc chiar spre timple în mod artificial, ceeace şi Lavater găseşte că-ĭ frumos, nu însă când sunt confluente deasupra nasuluĭ. Arabilor din contră le plac să fie confluente, la femeĭ în adevĕr sunt picante, numaĭ că odinioară se consideraŭ de semn sigur al vrăjitoarelor.

La persoane obosite de măhnirĭ, durerĭ, amor etc. se arată un cerc vênăt la rădăcinele pleopelor, maĭ cu seamă la cea de din jos, ceeace vine de acolo, că o vênă, ce curge în acel loc, devine maĭ transvisibilă.

Mimica depinde aşa dar în cea maĭ parte dela *părţile feţeĭ* dimprejurul ochilor. Duchenne a făcut experimente frumoase în această privinţă (Mécanisme de la fisionomie, 1862). Electrizând diferiţĭ muşchĭ aĭ feţeĭ, a obţinut diferite expresiunĭ mimice, fără ca ochiul să iea parte la aceste variaţiunĭ, ceeace se poate observa şi la persoane mascate, orĭ la femeile turceştĭ, unde ochiul nu descopere nimic ce se petrece în inimă, ci are tot un aspect ţintit.

12. *Semiotica* (1) ochilor avea odinioară o însemnătate mare, maĭ cu seamă de la Ipocrate începênd, medicĭĭ se sileaŭ să cunoască boalele din înteriorul omuluĭ după aspectul ochilor şi al feţeĭ etc. Şi în timpul nostru pretind unĭĭ a cunoaşte de pe ochĭ toate boalele din corp, dar aceştia sunt adevĕraţĭ mistificătorĭ şi şarlatanĭ aĭ lumiĭ credule (d. e. Peczelĭ, Cérébroscopie), încontra cărora şi legile sunt prea slabe.— Ca să nu trec de părtinitor, recunosc că sunt casurĭ, în carĭ chiar şi la distanţă, poţĭ cunoaşte unele boale din corpul omenesc, Astfel când cineva "dă ochiĭ peste cap„, e semn că şi-a perdut conştiinţa, pătimind de o boală serioasă; când pe lângă alte simptome epileptice, pupilele sunt dilatate, putem conchide, că respectivul nu simulează, ci în fapt sufere de epilepsie; ear când ochiĭ se painjinesc. îşĭ perd luciul şi bolnavul nu maĭ cunoaşte pe nimenĭ, e semn că în înteriorul ochiuluĭ s'a produs o anemie letală.

Frumoasa invenţiune a oglinzii de ochĭ (orftalmoscop) e cea maĭ bună armă într'o mână dibace pentru a cunoaşte o mulţime de boale din înteriorul ochiuluĭ ce staŭ în

*) Din *Convorbirĭ Literare*.

1) Ştiinţa despre semnele boalelor

www.dacoromanica.ro

într'un timp dat cantitatea necesară de vapor. Coloarea lignitelor congeriane este cafenie, ca aceea a turbei. Scoşi afară nu resistă, se descompun şi se sfărămă în bucăţele mici dacă staŭ ast-fel mai mult timp, în ce cas posed un efect foarte slab la sistemele maşinelor noastre.

Ast-fel de lignite se estrag numai în ţările, unde se ştie cu siguranţă că n'aŭ aiţi cărbuni mai buni, ca de esemplu în provincia Austria-superioară, în Stiria etc. iar în ţări unde esistă cărbuni de o calitate mai superioară, acéste lignite sunt neconsiderate, şi ne-fiind la distanţe mari transportate, se întrebuinţează numai pentru scopuri locale, din causă că spesele de transport pentru o cantitate de lignit, care să producă acelaşi efect ca cărbuniĭ de piatră, sunt cel puţin îndoite, de oare-ce după cum spuserăm, această cantitate este de două ori mai mare. Tot această proporţiune există şi în costul de estracţiune al unora şi al altora, ba chiar în unele casuri estracţia pe tonă a lignitelor e mai scumpă de cât aceea a cărbunilor de piatră.

Se înţelege de sine-ş că dacă un fabricant arde mai eftin cu cărbuni de piatră, n'o să mai recurgă la lignită

In România, unde sunt depositе însemnate de cărbuni de piatră, nu cred că lignitele neogene vor putea avea un viitor mare, fiind-că minele de cărbuni de piatră periclitează existenţa minelor de lignite, ne-fiind chiar nicĭ maşine în ţară pentru consumarea acestor lignite.

Tot în Numĕrul 107 şi 108 din *Bukarester Tagblatt*, anul 1881 am publicat, în privinţa lignitelor neogene, următoarele :

„Pe valea Motruluĭ, ca şi pe vălcelele «laterale ale acestuia până şi peste Corcova, din partea despre sud de Baia-de-Aramă, există un etaj mai june al formaţiuneĭ terţiare care în tot casul aparţine etajuluĭ neogen, în ale cărui sedimente sunt mai multe afloramente de lignite, a căror putere este şi până la 3m. Straturile acesteĭ formaţiuni sunt parte «deposite marine şi parte de apă dulce, şi aceasta se poate dovedi prin petrafacte rĕŭ conservate ca şi prin resturi de oare cari plante şi arborĭ cari există şi în zilele noastre.

„La Meriş, unde trece şoseaŭa T.-Severin, T.-Jiu peste Motru, s'aŭ făcut exploarări mai detailate din partea guvernuluĭ român, şi anume în afloramentele vizibile de pe malul Motruluĭ, asupra căror lucrări se poate spune următoarele : Cu un puţ de explorare d. director al minelor, Math. M. Drăghiceanu a constatat în anul trecut (1880) un strat de lignit cu «o putere de 1,8m. care strat este situat puţin sub nivelul Motruluĭ. De la acest strat, vre-o 7m. în sus, era visibil în malul Motruluĭ un strat de 1,2m. putere şi la 2,3m. deasupra acestuia, un alt strat de lignit de 0,8m. putere, visibil tot în malul Motruluĭ*).

„Un strat de lignit cu puterea de vre-o «3,0m, situat deasupra celuĭ de 0,8m., l-am descoperit la 26 Aprilie 1881 în valea Vârculeasa pe pământul Statuluĭ. Acest strat este destul de favorabil despărţit în treĭ bănci, prin intercalarea a două străticele de argil de la 20 până «la 25cm. putere. Straturile de lignite sunt «foarte puţin inclinate, şi nu cred ca a«ceastă înclinaţiune să fie în unile locurĭ mai mult de 2°.

„D'aci se întinde formaţiunea spre vest şi nord până sub colinele Carpaţilor şi «zace între T.-Severin şi Gura-Văiĭ pe «conglomerate mai vechĭ. Spre est, întinderea acestuĭ basin interminabil de lignite este încă nehotărât, şi există posibilitatea ca continuaţia straturilor de lignite să treacă peste valea Jiuluĭ departe în direcţiunea est.

„Pentru a putea judeca cantitatea lignitului ce este conţinut în stratul din valea Vârculeasa este necesar a compara şi cele-l'alte straturĭ cunoscute în acelaş calenĭ. Să adunăm pentru acest scop puterile tutulor straturilor citate (3.00, m. 0.80, m. 1 20 m. şi 1.80 m.) din carĭ resultă o putere totală de 6.80 m. Pentru a calcula însă cu mai multă siguranţă, să luăm puterea totală a acestor patru straturĭ de lignit numai de 5.50 m. Suprafaţa unuĭ kilometru pătrat este de 1,000.000 de m. p. Dacă am presupune, că pe valea Vârculeseĭ straturile n'ar avea o întindere mai mare de cât 1 kilometru pătrat, se calculează 5½ milioane de metrĭ cubĭ de lignit. Un metru cub de lignit este de 1200 kg. de greu, adică 1.2 tonă, şi prin urmare greutatea totală a tutulor straturilor, cu grosimea de 5.5, m. pe kilometrul pătrat este 6,600.000 tone. Puterea totală de 6.8 m. ar da o cantitate de 8,160.000 tone de lignit pe kilometrul pătrat. Stratul din valea Vîrculeasa cu puterea de 3.0 m. ar da 3,600.000 tone şi este, din causa situaţiĭ favorabile şi puterei deosebite, cel mai esploatabil dintre toate cele-l'alte straturĭ şi costul de estracţiune ar fi după împrejurări de 3 până la 12 leĭ„.

I. Munteanu.
Inginer de mine.

*) Inainte de aceste lucrări executate din partea guvernului, în afloramentele de la podul Merişului s'aŭ mai făcut şi alte încercări de explorare din partea d-luĭ C. Bălteanu din T.-Severin, iar mai nainte aceste afloramente aŭ fost aprinse de copiĭ din Meriş, din care causă fumul şi focul lor aŭ atras atenţiunea trecătorilor de pe această şosea.

MAI NOU

Tribunalul Ilfov a achitat pe d. Simion Mihălescu.

Trebue să aşteptăm motivele în drept ale acesteĭ sentinţe,—deoarece în fapt culpa d-luĭ Mihălescu este îndeniabilă — înainte de a ne rosti asupra eĭ.

Orcarĭ ar fi aceste motive, afacerea va merge în apel.

Aseară, întrunire din cele mai alese la d. şi d-na Tache Ionescu.

Inaintea unuĭ auditor compus din d. de Büllow şi d-na, sir Franck şi lady Lascelles, d. şi d-na Carp, prinţul şi d-ra Ştirbeĭ, d. A. Marghiloman, marquisul de Valladeras, contele Walwitz, contele Cosiebrodsky, dd. A. Simu, Eug. Ionescu, Boxhall, baron Weber, contele de Wacken, d. Gerald Lascelles, d-şoara Bell, d. şi d-na Victor Ionescu, d. Esarcu, etc. violonistul român Micheru, însoţit pe clavir de d-na Bessy Ionescu, a executat câte-va din cele mai frumoase bucăţi ale repertoriuluĭ sĕŭ, luate din Schubert, Wieniawsky, Haendl.

Recepţiunea fusese precesă de un prânz. D-na Ionescu, deşi suferindă, a făcut onorurile cu buna'ĭ graţie înfinită, ce de mult i-a cucerit în Bucureşti o situaţiune cât se poate de simpatică.

Suntem în Martie, dupe calendarul civilizat, şi avem încă de înregistrat înzăpezirĭ de trenurĭ.

Reîntoarcerea violentă a ierniĭ şi viscoluluĭ aŭ tăiat comunicaţiunile între Brăila-Făurei, Făureĭ-Feteşti, Bucureşti-Feteşti, Ciulniţa-Slobozia, şi Ciulniţa-Călăraşi. Pe aceste trunchiurĭ întreg traficul este întrerupt, până la un noŭ avis.

Mâine la 3 ore, la primărie, se va celebra căsătoria civilă a d-luĭ Dim. Olănescu, ministrul nostru la Atena, cu d-na Maria Băscovanu.

Comitetul delegaţilor de secţiunĭ, după lungi desbaterĭ, aŭ adoptat în unanimitate creditul cerut de ministeriul lucrărilor publice pentru căile ferate.

S'a redus însă din credit 2.300.000 de leĭ carĭ cătaŭ să fie restituite ministeriuluĭ de rĕsboĭ, cu specificaţia că acest credit trebue cerut direct de acest minister.

D. Ţoni a fost ales raportor.

Mâine începe la ministerul agriculturei concursul pentru ocuparea posturilor de verificator-şef şi de ajutor al acestuia la sericviul de verificare al mĕsurilor şi greutăţilor metrice.

Comisiunea esaminătoare e compusă din d. Consilier comunal I. Rîmniceanu ca preşedinte şi d-niĭ inginer Beleş şi St. Hepites membriĭ.

Poimâine, Duminică 26 Februarie, la societatea „Progresul silvic“ este a şaptea conferinţă. D. G. V. Cordea va vorbi despre *Pescuit*.

Conferinţa se ţine la 8 ½ ore seara, la ministerul domeniilor.

Primim un memoriŭ, adresat Camereĭ deputaţilor de o delegaţiune a judeţuluĭ Teleorman, în care se susţine necesitatea construcţiuneĭ uneĭ ramure de cale ferată de la Roşiorĭ, prin Alexandria, la Zimnicea.

Mâine seară, societatea *Concordia Română* dă o serată intimă cu dans.

Ultime Depeşi Telegrafice
ALE „ROMANIEI LIBERE„

— 7 Martie 1889 —

Haga, 7 Martie.

Starea regeluĭ nu s'a schimbat de două zile. Noaptea trecută a fost destul de liniştit. Starea regeluĭ e foarte calmă, Azi dimineaţa el a luat puţină hrană lichidă.

Petersburg, 7 Martie.

Banca Imperială a scăzut cu ½% scontul sĕŭ.

Sofia, 7 Martie.

Abdicarea regeluĭ Milan a produs aci o impresie penibilă.

Belgrad, 7 Martie.

Cabinetul radical e constituit după cum urmează : DD. Generalul Sava Gruicĭ, presidenţia consiliuluĭ şi afacerile străine; Petru Velĭinirovicĭ, lucrări publice ; dr. Mihail Vuici, finanţe : Svetozar Miloslavlevicĭ, instrucţie pulică; Gregore Gersieĭ, justiţie; Stefan R. Popovicĭ, comerţ ; Taušanovicĭ, interne ; Dimitrie Gjuricĭ, resboiŭ.

In toată ţara domneşte cea mai mare ordine; noua situaţiune e generalminte acceptată.

Belgrad, 7 Martie.

Toate ştirile din năuntru sunt de acord pentru a constata că abdicarea regeluĭ Milan a fost primită cu părere de rĕŭ, dar pretutindeni se manifestează în acelaşĭ timp entusiasm pentru tĕnĕrul rege. Ordinea domneşte pretutindeni, armata şi funcţionariĭ aŭ prestat jurămîntul constituţional. Proclamaţia regenţilor va apare probabil mâine.

Chiemarea radicalilor la putere face o escelentă impresie în cercurile radicale.

Viena, 7 Martie.

Corespondenţa Politică publică manifestul prin care regele Milan a anunţat abdicarea sa.

Regele zice că şi dedese toate forţele sale pentru reconstituirea ţĕriĭ sale, că forţele sale sunt usate. Noua eră care începe cere noui forţe ce dênsul nu mai are. El face apel la toate partidele politice pentru executarea noeĭ constituţiĭ, recomandând pe regele Alexandru la iubirea Serbilor, accentuând că regenţa e încredinţată în mâinile unor oameni carĭ sunt patrioţi înţelepţi. Terminând regele exprimă încrederea sa în Regenţa care va cóntinua să călăuzească ţara în calea progresuluĭ, şi va urma aceaşĭ linie politică în afară, ast-fel în cât să conserve înăuntrul ţĕriĭ liniştea şi toate avantagiele ce regele Milan obţinuse cu ajutorul buneĭ-voinţe a Europeĭ.

Roma, 7 Martie.

Noul cabinet e ast-fel constituit : d. D. Crispi, prezidenţia, afacerile streine şi interne ; Zanardelli, justiţie ; Miceli, agricultura, Bertoleĭ-Viale, rĕsboiŭ ; Brin, marină ; Giolitti, tesaur ; Seismit-Doda, finanţe ; Finali, lucrări publice ; Lacavu, poste ; Bacceli, instrucţiune publică.

Cei cinci miniştri din urmă n'aŭ făcut parte din cabinetele precedente.

Londra, 7 Martie.

Camera Comunelor —Primul lord al amiralităţiĭ, lord Hamilton, depune un bill pentru construirea a 70 de vase de rĕsboiŭ: Cheltuiala e preţuită la 21 milioane ½ lire sterline; construirea acestor corăbiĭ va trebui să fie sfârşită peste patru anĭ.

Discuţiunea biluluĭ este fixată pentru 21 Martie.

(Agenţia Havas).

ARTE — TEATRE

*** **Sala Ateneuluĭ** (Cişmigiu). Sâmbătă, 25 Februarie 1889, **Concert** dat de violonistul orb român Nae Racoveanu, cu concursul d-neĭ Maria I. Vasilescu, al d-nelor Maria Chefaliady, Alina Ananescu şi al d-lor A. Gruber şi Ernest Wiest ; acompaniamentul pe piano va fi ţinut de d-na Lina Racoveanu.

*** In cursul postuluĭ Paşteluĭ vor avea loc, în sala **Nouluĭ Ateneu**, patru **Concerte simfonice** sub direcţiunea d-luĭ *E. Wachmann*.

Inscrierile pentru abonamente se fac la Magazinul de muzică al d-luĭ C. Gebauer şi la librăria Graeve.

Preţu abonamentuluĭ ; Loje de 5 locurĭ pentru 4 concerte, 100 leĭ, l oje de 4 locurĭ pentru 4 concerte 80 leĭ, locul I pentru 4 concerte 20 leĭ, locul II pentru 4 concerte 12 leĭ, locul III pentru 4 concerte 8 leĭ.

*** **Societatea Concordia română.** Sâmbătă 25 Februarie 1889, **Serată dansată** intima. Musica militară.

Inceputul la 9 ore seara.

VIN NEGRU
de Oraviţa şi Golu-Drâncea
Vechiŭ de 4 anĭ, calitate superioare tutulor altor vinurĭ.—15 fr. vadra şi
ALB DE DRAGAŞANI
din recolta anuluĭ 1883. — 15 fr. vadra la
PAUN POPESCU & Comp.
18. STRADA LIPSCANI 18.

România
PRIMARIA URBEI CERNAVODA

Publicaţiune

Comitetul construireĭ biserice Române din Cernavoda hotărând prin procesul-verbal de la 17 ale curenteĭ reînceperea construireĭ biserice.

Noĭ primarul comuneĭ în calitate de preşedinte al aceluĭ Comitet aducem la cunoştinţa publică că în ziua de 20 Aprilie a. c., ora 10 dimineaţa se va ţine licitaţie la această primărie pentru darea în antepriză a acesteĭ construcţiuni.

Costul total al acesteĭ lucrări este de 27152 leĭ 55 banĭ plus materialul existent în valoare aproximativ de 6345 leĭ.

Licitaţiunea se va ţine cu oferte sigilate, concurenţiĭ vor trebui să depună o garanţie provisorie de 5% din suma de 27152 leĭ 55 banĭ costul lucrăreĭ, ear garanţia definitivă 10% asupra preţuluĭ care va resulta la licitaţie

Planul, divisul şi caetul de sarcine se poate vedea în toate zilele şi orele de lucru în cancelaria primărieĭ.

Primar, **G. Bărbulescu.**
Secretar, *Eug. Cosmiadi.*
Nr. 393 1889, Febr. 21.

EPITROPIA BISERICEI Sfântu ILIE
din calea Rahoveĭ, Bucureşti

Sunt de vênzare patru luntre de tablă de fer, lungĭ de 10 metri ; largĭ de 2,30 m., şi adâncĭ de 0,90 c. ; lucrate dupe devisul d-luĭ inginer şef de marină de la arsenalul flotileĭ, în fabrica Lemaitre.

Doritorĭ se vor adresa la Epitropie în curtea Bisericeĭ, unde se va ţinea şi licitaţia la 19 Martie viitor 1889, orele 12 ziua, cu garanţia provisorie de leĭ 300.

25 F. 15 M.

PUBLICAŢIE

Se aduce la cunoştinţa D-lor acţionarĭ, că societatea de Hydrotherapie prin votul adunăreĭ generale extraordinare din 11. Decembrie 1888 s'a declarat disolvată ; vênzându-se activul social şi dreptul ce ea avea d'a exploata stabilimentul. — Sunt rugaţi dar D-niĭ acţionarĭ a se presenta în Bucureşci str. Colţeĭ Nr. 21, unde se află depuşi banĭ de D-niĭ liquidatorĭ de la orele 10 dimineaţa până la 12 ore spre a depune acţiunile ce posed legalmente, contra unuĭ acanto din liquidare de leĭ 90 de fie care acţiune şi a uneĭ chitanţi pentru restul de cel puţin 60 leĭ saŭ ce va mai reveni până la plata complectă a coteĭ de liquidare ce se ajunge pentru fie care acţiune la termenul stipulat în contractul de vênzare.—

Asemenea se aduce la cunoştinţa publică că ceĭ ce vor avea vr'un drept saŭ vr'o creanţă contra numiteĭ societăţi să se înfăţişeze la D-niĭ liquidatorĭ în localul sus numit, cel mult în timp de treĭ luni de zile dela publicarea aceasta, spre a'şi găsi îndestulare, căci peste acest termen Societatea numai ţine în seamă nicĭ un fel de pretenţiune.

Comitetul de lichidare.

PRIMARIA COMUNEI BUCURESCI

Publicaţiune.

La 1 Martie viitor, ora 12 din zi se va ţine licitaţiune la primărie, pentru darea în exploatare a cariereĭ Iacob Dial din Dobrogea (Turcoaia).

primar, **Em.-Protopopescu-Pake**,
secretar general, *C. Zătreanu.*
Nr. 7530, 23, Februarie, 1889.

IOAN RADOI

Licenţiat în drept, fost preşedinte al Tribunaluluĭ comercial din Bucureşti.

Imbrăţişând cariera de advocat . se însărcinează cu susţinerea proceselor înaintea tutulor instanţelor judecătoreşti din ţară, precum şi cu dresarea actelor de notariat şi de competenţă comercială.

Nr. 2, Strada Oţetarĭ, Nr. 2.

Consultaţiuni de la 8—11 ore ante-meridiane, şi de la 5—6 post-meridiane.

D-rul NEAGOE, *str. Dionisie Nr. 23*, dă consultaţii în toate zile între oarele 2 şi 3 p. m.

Dr. STERIE N. CIURCU

Viena. VIII. Alserstrasse 49.

Cabinet de consultaţiune cu celebrităţile medicale din Viena, instituit în special pentru pacienţiĭ români.

Dr. N. Drăgulănescu

Dă consultaţiuni pentru boalele de ochĭ urechĭ, nas şi gură în toate zilele de la orele 1—3, p. m. Str. Rotarilor, No. 8 bis.

legătură cu ale corpuluĭ, bine înţeles această ştiinţă positivă, nu e de confundat cu acea a şarlatanilor pomeniţi mai sus.

Unele dintre boalele ochiuluĭ încă pot fi cunoscute, cel puţin aproximativ, la o distanţă oarecare. Aşa miopul îşi stringe bineşcr pleopele ca să delăture pe cât se poate cercurile de difusiune în care i se arată obiectele mai îndepărtate, graţie construcţieĭ ochiuluĭ sĕŭ ; copiluluĭ miop nu-ĭ place să se joace de-a mincea saŭ cu alte obiecte îndepărtate, el mai bucuros şade în casă cu ochiĭ în carte saŭ pe alte jucăriĭ apropiate, pe când ceĭ lungĭ la vedere (ipermetropĭ) tot pe afară, pe munţi şi câmpiĭ ar privi. Saŭ de exemplu un om des clipitor ne lasă să bănuim că sufere de vr'o nervositate, iritaţie a nervilor ; amauroticul, la care nervul vederiĭ e atrofiat, are căutătura îndreptată tot în sus, par'că ar căuta lumina soareluĭ ; apoĭ un individ cu cataractă, la care lumina mai este perceptibilă şi vede chiar şi obiecte mariĭ, caută tot la pământ cu scop de-a se feri de pedecile ce ar putea să-ĭ stea înaintea pasuluĭ sĕŭ ; saŭ pe copiĭ orbĭ de tot, adesea îĭ putem vedea cum siredelesc cu degetul în ochĭ, ca să-ĭ facă să scânteasscă în lăuntru, fără îndoeală că aceste fenomene subiective de lumină le face oareşicare plăcere.

13 *Valoarea ochilor* difere mult după oameni, timp şi împrejurări. Am putea zice că pe cât valorează omuluĭ viaţa atâta valorează şi ochiĭ, făcând abstracţie de resignaţiunile nobile ale vreunuĭ filosof. Am vĕzut bunăoară oameni la ţară carĭ nu eraŭ prea desperaţi de orbia lor şi când lĭ se descoperea că aŭ o greşală a naturei (d. e. perdea) care uşor se poate delătura, primea această ştire cu un «o fi„ şi un ridicat din umerĭ. Mai cu seamă oameni vristnicĭ cad în această categorie ; ba am dat şi de ceĭ ce se fereaŭ de operaţiune, deşĭ nu ca exploatatoarea oarbeĭ din „Două orfeline„. Acel cas mĭ s'a presentat la două femeĭ, soacra şi nora. Cea din urmă, fiind de profesiune moaşă şi susţinĕtoarea familieĭ, a avut nenorocirea a-şĭ înfecta ochiĭ la o naştere necurată şi în urmă a şi-ĭ perde. Chemat fiind a o scăpa de orbie prin vre-o operaţiune, am constatat cu regret că nu mai este de ajutat, dar pe soacră-sa o pot opera şi doresc să o operez cu orice preţ, căci era trecută de 100 de anĭ şi se zice că's norocoşĭ oculiştiĭ cari daŭ de asemenea casurĭ. Nu s'a învoit, şi nu vrea să priceapă de ce nu operez pe noră-sa, care e mai tĕnără. Un alt bĕtrân, de meserie strungar, nu ştiea cum să-mĭ mulţumească că „l'am scos din iad„ prin operaţia mea, dar amară ĭ-a fost privirea dintâĭ ce a făcut în prăvălia sa ! Unica sa rudenie care-ĭ mai trăia, nepotu-sĕŭ, care -a şi condus meceria în timpul cât a fost orb, se însurase şi îĭ cam deşertase frumuşel prăvălia. Primul act după dobândirea vederiĭ a fost că şi-a alungat pe nepotul-sĕŭ, care s'a dus bucuros, căci apucase aşĭ întocmĭ prăvălia sa proprie.

Voiŭ cita acum câte-va părerĭ relative la valoarea ochilor saŭ relative la aprecierea sorţiĭ ochilor.

Ninus, învins de frumuseţa Semiramideĭ, a rugat pe soţul eĭ Menone să i-o cedeze luĭ; acesta nevrând, regele l'a ameninţat că va porunci să i se scoaţă ochiĭ dacă nu va asculta. Menon a preferit mai bine moartea, decât scoaterea ochilor şi, o tempora, o mores, în durerea sa s'a spânzurat!

Seneca zice :

Oculos perdidi : et noux habet suas voluptas !
(Perduĭ ochiĭ : dar şi noaptea are plăcerile sale).

Fataliştiĭ Turcĭ vorbesc prin peana mareluĭ nostru poet Bolintineanu (tom. I. pag. 6) ast-fel :

Şi orbiĭ chiar se bucură în noaptea lor adâncă.

ear Mureşanu ne spune :

Amară'ĭ dar soarta la orb, ce nu vede
Frumoasa natură şi tot ce'ĭ în ea.

şi în alt loc :

Dă orbuluĭ însă avere, mărire,
Imbracă'l în stofă, fă'l domn pe pământ.
Si crede'mĭ, că'n suflet tot simte mâhnire
Si tot ce doreşte, e linul mormânt

C. Negruzzi scrie : „Om lipsit de simţul cel mai scump ; care este într'o veĭnică noapte ; pentru care soarele n'are raze, nicĭ câmpul florĭ„. Un oculist englez se exprimă ast-fel : „Cu cât spiritul se înalţă asupra materieĭ, cu atâta plăcerile intelectuale îl trec deasupra celor sensuale„. Orbul posedă încă pe cele dintâĭ, şi poate exclama cu poetul : „Nu-mĭ pasă! o lumină cerească mĕ iluminează în interiorul meŭ, şi ca şi atâtea raze, forţele spirituluĭ meŭ sboară în toate direcţiunile„. Cel mai vestit dintre oculişti, decedatul Græfe din Berlin dă următoarea apreciare despre valoarea ochiuluĭ : „Oratoriĭ l'aŭ lăudat, poeţiĭ l'aŭ cântat ; dar valoarea luĭ deplină stă în dorul tăcut al acelora, care odată l'aŭ avut şi l'aŭ perdut„. In fine o altă celebritate, oculistul vienez Arlt ne zice : „Inchideţi pe om în fundul întunereculuĭ, numai să'ĭ daţi şi de lucru, să-l faceţi să'şĭ exercite puterile, carĭ i-aŭ mai rĕmas ; şi dînsul se va împăca cu soarta sa, avênd o menire pentru care trăeşte„.

Un institut de creştere şi întreţinerea orbilor pentru ţara noastă am implorat şi implor, şi sper că se va mai ivi o a doua Dora d'Istriă ; una a lăsat capitaleĭ o parte frumoasă din averea eĭ pentru un institu de surdo-muţi, cealaltă însă să lase pentru orbĭ, pentru ceĭ lipsiţi de organul fruntaş dintre organele noastre, care ne conduc prin împărăţia lumiĭ!

www.dacoromanica.ro

CASA DE SCHIMB

MOSCU NACHMIAS

Nr. 8, în palatul 'Principele Dimitrie Ghika, (Dacia-Romania) Strada Lipscani, în faţa noue clădiri a Băncei Naţionale.

BUCURESCI

Cumpără şi vinde efecte publice şi face orice schimb de monezi

Cursul pe ziua de 24 Februarie 1889

	Cumpără	Vinde
5% Rentă Amortisabilă.	97⅜	98½
5% „ Română perpetuă ,	97	98
5% Oblig. de Stat (Conv. Rur)	100	100⅛
4% Rentă Amortibilă.	83¼	83¾
9% „ Municipale	87	87½
10 fs. „ Casei Pens. (300 l.)	240	245
7% Scr. funciare Rurale	104⅛	105
5% „ „ „	96½	97
7% „ „ Urbane.	104¼	104¾
6% „ „ „	101	102
5% „ „ „	94¼	94¾
5% „ „ „ Iaşi	82¼	83
Acţiuni Banca Naţionala.	990	1000
3% Losuri Serbesci cu prime.	72.50	75
„ „ cu prim Em 1888.	13	14
„ Crucea Roşie Italiane. cu. pe.	28	30
† Albă Holandesă	25	27
„ „ „ Austriace.	41	44
„ „ „ Ungare.	28	30
„ „ Basilica Domban.	17	20
„ „ „ Otomane.	50	54
„ „ cu prime Buc. (20 lei).	50	55
Aur contra argint saŭ bilete.	1%	1.25%
Florini Wal. Austriac	210	212
Mărci germane.	124	126
Bancnote franceze.	100	100½
„ Idem Italiene.	99½	100
„ Ruble Hârtie	270	275

NB. Cursul este socotit în aur.

Pentru Anunciurĭ a se adresa La Hamburg, la Heinr Eisler, Annoncen expedition pentru Germania.

COLOSSEUL
COPPLER — Sala Imperiala — REPRESENTAŢII VARIATE

Mare Depoŭ de Vinurĭ de Drăgăşani
HOTEL KIRIAZI

Vinde en gros si en detail

Vinurĭ veritabile de Drăgăşani
VECHI şi NUOI

Vin negru Golu-Drâncea

Pelin. — Ţuică veche şi Drojdie

Preţurĭ moderate.

George Şerbănescu
Hotel Kiriazi, Str. Blănarĭ, 5.

MARELE CIRC SIDOLI
7, Str. Poliţiei, 7.

Astăzi Vineri 24 Februarie 1889

MARE

Representaţiune

In beneficiul atât adresat şi presentat de *Mister Ponje* de remercant şi foarte interesant *Hrărirea Elefantului* în presenţa onor. pnblic.

Sâmbata 25 Februarie 1889

HIGH-LIFE

Cu concursul maĭ multor artişti nouĭ.

cu un Program foarte bogat

Inceputul la 8 ½ ore seara precis

Cu stimă, TH. SIDOLI, director

SE CAUTA un loc de administrator cu garanţie la vr'o moşie pe lângă calea ferată.
Doritorii se pot adresa la administraţia ziarului *România liberă*, Pasagiul Român. Nr. 3 bis, Bucuiuureştĭ.

CASA DE SCHIMB & COMISION

RUSSU & JACOB

La „Bursa" Română

2, Str. Lipscanĭ în faţa vechiului Palat Dacia 2

Cumpără şi vinde efecte publice şi face orĭ ce fel de schimb de monezĭ.

Cursul pe ziua de 24 Februarie 1889

	Cumpără	Vinde
5% Rentă Amortisabilă.	98⅛	99%
5% Renta Perpetue	98%	98½
6% Oblig. de Stat (C. Rur.)	99¾	100¼
4% Renta amortis.	83⅛	83⅝
5% „ municipale 83.	87%	87¾
5% „ „ „ 84.	—	—
7% Scrisurĭ fonc. rurale	104⅛	105
5% „ „ „	96⅛	97
7% „ „ urbane	104⅛	104¼
6% „ „ „	102	103
5% „ „ „	94⅛	94¾
5% „ „ „ Iaşi	82¼	82¾
Acţiuni Banca Naţionala.	990	1005
„ Dacia-România.	274	281
„ 300 Oblig. Pensiunĭ	240	246
Imprum Serb. 1888 (Emis. 10 fr)	13	14½
Losurĭ † roşie austriacă	40	44
„ † roşie ungare	26⅛	31
„ † roşie italiene	27	30
„ Dombau Basilica	18	20
„ Otomane cu prime	49	54
„ Canal de Panama	—	205
Agio bilete contra aur	1.05	1.25
Florinĭ val. austriacă	2.08	2.11
Mărcĭ Germane	1.24	1.26
Bancnote Franceze	100	101
Ruble de hârtie	2.67	2.73
† Albă Ilolandesa.	25	26½

NB. Cursul este socotit în aur.

!IMPRUMUT CU PREMII RECOMANDABIL!

NOUL IMPRUMUT CU PRIME AL LOSURILOR CRUCEA ALBA HOLANDESA

Fie-care los trebue să iasă LA SORŢI

Toate câştigurile se achită Fără vre-un scăzĕmênt

Emise cu înalta aprobare a M. R. Regelui Holandeĭ.

Atrag atenţiunea d-voastre asupra nouilor Losurĭ

CRUCEA ALBA Holandesă, valoarea nominală 10 fl. holandeş

esplicându-vĕ unele din avantagiele ce le disting în ce priveşte siguranţa şi câştigurile acestor losurĭ.

I. SIGURANTA ABSOLUTA

Siguranţa acestui împrumut ce numĕră numaĭ 350.000 Losurĭ, constă în acea că :

a) S'a depus la Banca Holandesă a Tărilor de jos, de către o comisiune financiară administativă, un *fond de asigurare* compus din Efecte de Stat şi Obligaţiunĭ ale Căilor Ferate în valoare de *Florinĭ* 2.275.000, care sumă în mod sufiicient asigură regulata plată a câştigurilor şi a amortizărilor;

b) *Un fond de reservă special de Fl.* 175.000 tot în asemenea efecte sigure este afectat tot pentru acelaşi scop de asiguranţă a plăţei câştigurilor şi a amortizărilor.

II. NUMERUL TRAGERILOR

Vor avea loc pînă la finele anului 1897 în mod public.

3 trageri pe fie-care an

SI ADICA LA

1 Aprilie	1 August	1 Decembre

III. IMPORTANTA CASTIGURILOR

In anul curent 1889, vor avea loc următoarele câştigurĭ principale şi *fără nicĭ o reţinere*, valoare totală de **Francĭ 600.000.**

Tragerea la 1 Aprilie	Tragerea la 1 August	Tragerea la 1 Decembre
100.000 IN NUMERAR	400.000 IN NUMERAR	100.000 IN NUMERAR

PLUS UN NUMER MARE DE CAŞTIGURI SECUNDARE

IV. AMORTISARILE

Cea maĭ mică sumă ce fie-care Los trebue să câştige în casul cel maĭ defavorabil, de **francĭ 28** şi se urcă pînă la **francĭ 50**, de acea faţă cu **preţul actual, orĭ-ce perdere este imposibilă.**

Foarte nemerit pentru

ECONOMII DE MICI CAPITALURI ŞI PENTRU CADOURI

Aceste Losurĭ se găsesc de vînzare chiar de acum cu bucata pe preţul de **leĭ 27.**

Precum şi în rate lunare cu dreptul de a participa imediat la toate tragerile,= în condiţiunile următoare :

3	Losurĭ á 8 leĭ	pe luna	.	12 luni
5	„ „ 14	„	„	12 „
10	„ „ 26	„	„	12 „

TRAGEREA URMĂTOARE **La 1 Aprilie 1889 st. n.** *TRAGEREA URMĂTOARE*

Vechia casa de schimb, AVRAM M. LEVY, „La Losurĭ în rate"

40, Calea Victorieĭ, 40. Vis-a-vis de Teatrul Naţional, Bucurescĭ.

PROSPECTE DETAILATE GRATIS

De arendat *Moara* de la Micşunesc de-Sus (Ilfov, Moştişte) pe rîul Ialomiţa cu case, magazin etc. A se adresa Calea Victorieĭ 163

Fin escelent de Maiŭ, de vînzare: Str. Viilor, în suburbia Bărbătescu-vechiŭ.

IORDACHE N. IONESCU

— RESTAURANT —

Nr. 3, Strada Covacĭ, Nr. 3

GRABITI-VA

600.000 Francĭ

de câştigat la 1 Aprilie st. n.

la cea maĭ eftină şi cea maĭ avantagioasă din toate lotăriile din lume

MAREI LOTARII OTOMANE

la care fie-care număr trebue să câştige cel puţin 400 francĭ

Loteria permanentă: 6 tragerĭ pe an, la fie-care 2 luni, 3,300 loturĭ câştigând suma de 4,800,000 fr.

TRAGEREA

la 1 Aprilie st. n. 1889

TABELA CASTIGURIOR :

1	lot fr.	600,000	600,000
1	„ „	60,000	60,000
1	„ „	20,000	20,000
1	„ „	20,000	20,000
1	„ „	6,000	6,000
1	„ „	6,000	6,000
1	„ „	6,000	6,000
1	„ „	6,000	6,000
1	„ „	6,000	6,000
1	„ „	6,000	6,000
21	lot. „	3,000	3,000
28	„ „	1,000	28,000
500	„ „	400	200,000
550	lot.	pentru suma de	1000000

Rambursarea loturilor este garantată de către **Guvernul Imperial Otoman.**

PREŢUL BILETELOR:

1 Bilet numaĭ 5 Francĭ
7 Bilete numaĭ 34 Francĭ
25 Bilete numaĭ 118 Francĭ
100 Bilete numaĭ 465 Francĭ
1 bilet pentru 6 trageri numaĭ 25 FRANCI.

Plata loturilor este garantată de guvernul Iperial Otoman şi se face îndată după tragere.

CONDIŢIUNI GENERALE

A) Lista oficială a tragerei se va trimete numaĭ de cât franco fie-căruĭ cumpĕrĕtor după fie-care tragere.

B) Orĭ-ce câştigător va fi înştiinţat prin telegramă chiar în ziua tragerei.

C) Tragerile sunt publice şi aŭ loc la Constantinopole, la Palatul Imperial al monetelor.

D) Indată după primirea banilor, biletele se vor adresa imediat cumpĕrătorilor.

E) Biletele se emit după controlul prealabil al Comisarului Imperial al Bursei de Constantinopole.

F) Pentru a primi biletul saŭ biletele trebue să se expedieze banii prin mandat postal, cec saŭ scrisoare recomandată la Directorul.

COMPTOIR COMMERCIAL
557, Grande rue de Téké, 557
CONSTANTINOPLE

40% MAI EFTIN

Magasinul de Pănzărie şi Lingerie „la Confienţă"

Calea Victorieĭ vis-a-vis de Theatru, în noul hotel Continental.

DESFACERE TOTALA

Desfacere prin autorisaţiunea Onor Camereĭ de comerciu, cu un scăzĕmênt de 40% din causă de retragere a acesteĭ ramure de comerciu.

Mărfurile care compun magazinul sunt cele următoare: Diferite feluri de **olandă** din fabricile cele maĭ renumite **schifoane, madapolonurĭ, pichet, pânze** de **saltele, de mobile, mese, şervete, cârpe de bucătărie, prosoape, cămăşĭ bărbătescĭ, ismene, gulere, manşete, flaneluţe, ciorapĭ de dame şi bărbaţi, batiste de olandă şi fantesie lingerie de dame marcate, broderie, dantele** şi diferite alte articole.

Această desfacere nu va dura maĭ mult de **3 lunĭ de zile cel mult.** grăbiţivĕ şi profitaţĭ de o ocaziune **nemaĭ pomenit de eftin.**

Brânzeturĭ franceze | PRIN CONCURENŢA | Pâtés de foies gras truffé

Comerciul Progresează!

Subsemnaţiĭ, aducem la cunosciinţa Onor. Clienţĭ, că am asortat cu totul din noŭ Magasinul En Gros şi Detail, de **Coloniale, Delicatesse, Vinurĭ, Liqueurĭ, Conserve** şi **Bonbonerie,** din strada Smârdan şi Stavropoleos No. 2, colţul (fost G. Dobriceanu), care a trecut cu data de 1 Octombre. a. c. sub propria noastră firmă

Ghimpeanu, Lăzărescu & Co.

Experienţa dobândită într'un interval de maĭ mulţĭ anĭ în această branşe, ne pune în plăcuta posiţiune de a asigura **Onor. Clienţĭ** că în adevĕr vor găsi pe lângă serviciŭ prompt şi onest, o **adevĕrată Concurenţă,** atât în preciurĭ cât şi calitatea mărfurilor.

2, Str. Smârdan şi Stavropoleos. (fost G. Dobriceanu) | Cu Stimă Ghimpeanu, Lăzărescu & Co | Str. Smârdan şi Stavropoleos, 2. (fost G Dobriceanu)

Vopsitorie de haine şi spălătorie chimică

G. L. SCHMIDT

Strada Isvor Nr. 71, — BUCURESCI — Strada Isvor, Nr. 71

Se recomandă cu vopsirea din noŭ şi curăţirea garderobelor de dame şi bărbaţi; stofe de camere şi decoraţie; Vopsitorie a ressort pentru stofe preţioase de mătase; aceasta este singura metodă pentru a vopsi stofe de mătase, căcĭ prin orice alt tratament ele devin fără lustru şi se rup; numaĭ stabilimente de rangul I din streinătate sunt provĕzute cu asemenĭ aparate, ce sunt foarte scumpe şi ocupă mult spaţiŭ.

Filiale în Bucurescĭ: **D. Ressel,** *Str. Academieĭ Nr. 25.* **D. Stengel** *Strada Berzeĭ Nr. 10.*

După cerere prospecte gratis şi franco. 1/12 an z.

VÉRITABLE LIQUEUR

BENEDICTINE

DE L'ABBAYE DE FÉCAMP (FRANCE)

ESCELINTĂ, TONICĂ, DIGESTIVA SI APERITIVĂ

CEA MAĬ BUNĂ DIN TÔTE LICORILE

A se cere todéun-sin josulu fiecărei sticle, eticheta pătrată purtându semnătura directorelui general.

Adeverata licore *Benedictina* se găsesce numaĭ la.

Adevĕrata Licoare Benedictina se găseşte la persoanele următoare care s'a angajat prin scris a nu vinde nicĭ o contrafacere în Bucureşcĭ A. Fialkomsky, Fraţii D. Tănăsescu; Iorgu Constantinescu; No. Ioanid & C-nie; Carol Cersebak.

Compania de gaz din Bucurescĭ

In vederea gerurilor actuale, direcţiunea invită pe numeroşiĭ sĕĭ abonaţĭ se înveliască comptorii cu o pătură de păslă saŭ de lână pentru a evita congelaţiunea apeĭ ce conţine.

Asemenea pentru maĭ multă siguranţă recomandă compania întrebuinţarea *liquidului încongelabil* pe preţul de 65 banĭ litrul în proporţiunile următoare :

Pentru	1	comptor	de	5	becurĭ	de la	4—8	litruri.	Pentru	1	comptor de 50 becurĭ de la 20— 40 litruri
„	1	„		10	„	„	5—10	„	„	1	„ 60 „ „ 30— 60 „
„	1	„		20	„	„	10—20	„	„	1	„ 80 „ „ 40— 80 „
„	1	„		30	„	„	15—30	„	„	1	„ 100 „ „ 50—100 „
„	1	„		40	„	„	20—40	„	„	1	„ 150 „ „ 70—140 „
„	1	„		200	„	„	100-200	„	„	1	„ 400 „ „ 175—350 „

Cantitatea de liqiud de întrebuinţat variază după locul maĭ mult saŭ maĭ puţin espus friguluĭ ce ocupă comptorul şi poate dura doue iernĭ.

Direcţiunea.

STATE de Leturĭ pentru ministerul Cultelor şi Justiţie se află de vênzare la tipografia Curţiĭ.

I. M. POPP

CROITOR

Medaliĭ de aur din Bucurescĭ şi Iaşi.

Bucurescĭ. — 4. Strada Ştirbeĭ-Vodă, 4.

MARE ASORTIMENT

DE

STOFE ADEVĔRATE ROMÂNESCI

Stofe cele maĭ fine franceze şi engleze

Execută tot felul de comande în arta croitorieĭ pentru militarĭ şi civilĭ.

La Tipografia Curţiĭ Regale, se află de vênzare hârtie maculatură.

Bucurescĭ.—Tipografia Curţiĭ Regale, proprietarĭ F. Göbl Fiiĭ, Pasagiul Român, No. 12

Hârtiă de la fabrica din Câmpuluug.

www.dacoromanica.ro